

رحلت پیامبر(ص) و قطع شدن وحی

رئیس دانشکده علوم قرآنی، «بسم الله الرحمن الرحيم» را نخستین آیه نازل شده بر پیامبر اعظم(ص) معرفی کرد و «قطع شدن وحی» را بزرگترین ضایعه‌ای دانست که بشریت پس از فقدان وجود مقدس پیامبر(ص) به آن دچار شده است.

رحلت پیامبر(ص) و قطع شدن وحی / نخستین آیات نازل چه بود؟

رئیس دانشکده علوم قرآنی، «بسم الله الرحمن الرحيم» را نخستین آیه نازل شده بر پیامبر اعظم(ص) معرفی کرد و «قطع شدن وحی» را بزرگترین ضایعه‌ای دانست که بشریت پس از فقدان وجود مقدس پیامبر(ص) به آن دچار شده است. حجت الاسلام علی احمد ناصح، رئیس دانشکده علوم قرآنی دانشگاه قم در گفت‌وگو با خبرنگار آیین و اندیشه فارس به مناسبت فرا رسیدن سالروز رحلت رسول خاتم(ص)، در پاسخ به این پرسش که مهم‌ترین ضایعه فقدان پیامبر گرامی اسلام(ص) چیست، گفت: با رحلت حضرت محمد(ص) رشته‌های وحی قطع می‌شود و این موضوعی بسیار مهم است؛ زیرا کلام مستقیم خداوند با بشر قطع می‌شود.

وی افزود: «بسم الله الرحمن الرحيم» کلام الهی است که از طریق وحی به پیامبر(ص) الهام شده و از این رو معجزه جاوید پیامبر(ص) است، زیرا از هرگونه نقصان و تحریف محفوظ مانده و جایگاه و منزلت خود را حفظ کرده است.

عضو هیئت مؤسس انجمن قرآن‌پژوهی حوزه در پاسخ به وجود برخی اختلافات در شیوه وحی و ترتیب آیات نازل شده بر قلب پیامبر(ص) گفت: 3 نظر درباره «بسم الله الرحمن الرحيم» (نخستین آیاتی که نازل شده است) وجود دارد. به غیر از نظر معروف که آیات ابتدایی سوره «علق» را نخستین آیات نازل شده معرفی می‌کند، دو نظر دیگر هم وجود دارد که سوره‌های «حمد» و «مدرثر» را نخستین آیات مطرح می‌کنند.

وی ادامه داد: این دو دسته از روایات منافاتی با نیز صحیح و قابل قبول هستند، چرا که مراد از نخستین بودن «بسم الله الرحمن الرحيم» این است که اولین سوره‌ای است که به صورت کامل و یکجا نازل شده است.

این استاد دانشگاه درباره سوره «مدرثر» نیز گفت: این سوره نخستین سوره‌ای است که پس از قطع شدن موقتی وحی (دوران فترت) بر پیامبر(ص) نازل شد.

نویسنده کتاب «تاریخ تفسیر قرآن کریم» تأکید کرد: تمام قرآن‌پژوهان در آغاز نزول قرآن با آیات ابتدایی سوره «علق» اتفاق نظر دارند. ضمن این که بزرگانی هم‌چون شیخ مفید(ره) و آیت الله معرفت نسبت به نظرات گوناگون پیرامون کیفیت نزول دفعی قرآن انتقاد دارند و تأکید می‌کنند کیفیت و روح قرآن بر کیفیت نزول آن ارجح است.

رئیس دانشکده علوم قرآنی در پاسخ به این پرسش که آیا «بسم الله الرحمن الرحيم» نخستین آیه نازل شده بوده است، گفت: دانشمندان شیعه و سنی اتفاق نظر دارند که آغاز نزول قرآن در روز مبعث و با ۵ آیه ابتدایی سوره «علق» به همراه بسم الله بوده است.

حجت الاسلام ناصح افزود: «بسم الله...» جزئی از قرآن است و در این موضوع شک و شبهه‌ای وجود ندارد و اختلاف نظر موجود در این است که آیا «بسم الله...» به تعداد سوره‌های قرآن و به صورت جداگانه نازل شده است یا خیر؟ به اعتقاد شیعیان، «بسم الله...» اولین آیات نازل شده بر پیامبر(ص) و جزء تمام سوره‌هاست.